

Joan Febrer

**Càritas no és *de l'Església*,
és Església encara que
no tota l'Església**

Jornada Diocesana del Voluntariat de Càritas

Orfeó Maonès, 8 de novembre de 2008

CÀRITAS NO ÉS DE L'ESGLÉSIA, ÉS ESGLÉSIA ENCARA QUE NO TOTA L'ESGLÉSIA

Explicació del títol: no hi ha primer l'Església i després una empresa *subcontractada* que es diu Càritas. Conseqüència: no implicació mútua. En canvi “*tots eren constants a escoltar l'ensenyament dels apòstols i a viure en comunió fraterna, a partir el pa i a assistir a les pregàries*” (Fts 2, 42).

I. Naturalesa i identitat de l'Església

a. **Neix de la voluntat de Déu** que vol que tothom sigui salvat, i per açò ha enviat el seu Fill no a condemnar el món sinó a salvar-lo (Jo 3, 17).

En la missa per l'evangelització dels pobles resam: “*o Déu, que volen que tots els homes se salvin i arribin a conèixer la veritat*”. I també: “*O Déu, que heu volgut que la vostra Església fos sagrament de salvació per a tots els pobles*”.- 2Tim 2, 1-4).- Ara bé, com recorda el Vaticà II, Déu no vol salvar els homes d'un en un sense cap lligam entre ells sinó *formant un poble* (LG 9.- AD 2).

b. **Neix del costat obert del Crucificat** del qual en raja, segons l'evangeli de Joan (19, 34), sang i aigua, símbols del baptisme i l'Eucaristia; neix del reagrupament dels deixebles entorn del Ressuscitat que els fa superar l'escàndol i la dispersió de la creu (Jo 16, 32.- 20, 19-29) i del do promès amb aquestes paraules: “*quan l'Esperit vindrà damunt vosaltres rebreu una força que us farà testimonis meus...*” (Fts 1, 8). El resultat és una església “*cos de Crist*” (Rom 12, 5.-1Cor 12, 27). En l'Església Jesucrist continua d'alguna manera la seva encarnació per a la salvació del món.

c. **És cridada a cooperar en el projecte de Regne de Déu** al qual tothom és convocat i que implica la superació de les exclusions (per motius morals, ètnics, socials), i la reconciliació dels enemics o forasters (Ef 3,3-11.- Col 1, 25-27). És el projecte de la fraternitat dels fills del Pare: “*tots vosaltres sou germans*” (Mt 23, 8-9). St. Pau ha entès aquest projecte realitzat embrionàriament en les comunitats sorgides del baptisme, a partir del qual “*ja no hi ha jueu ni grec, esclau ni lliure, home ni dona: tots són un en Jesucrist*” (Gal 3, 28).

d. **L'amor de comunió l'ànima de l'Església.** Dels primers testimonis hem rebut l'anunci de la Paraula de vida “*a fi que vosaltres tingueu comunió amb nosaltres, que estem en comunió amb el Pare i amb el seu Fill Jesucrist*” (1Jo 1, 3). O com ho diu bellament la carta als Efesis: “*Per Jesucrist uns i altres, units en un sol Esperit, tenim accés al Pare*” (2, 18). L'amor de comunió ve de Déu que ens ha estimat primer (1Jo 4, 10), passa pels seus testimonis i crea comunitat. Aquest amor es viu en la reciprocitat a l'interior de la comunitat eclesial (l'ètica dels *uns als altres*) i irradia cap a fora com la llum de les bones obres dels deixebles que viuen segons les benaurances (Mt 5, 16). Per açò la presència dels cristians en les comunitats humanes ha de ser *animada per aquella caritat amb què Déu ens ha estimat el qual vol que també nosaltres ens estimem els uns als altres amb caritat autèntica* (AG 12)

II. Naturalesa i identitat de Càritas

És l'organització de la *koinonia* o *comunió fraterna*, un dels pilars essencials de la comunitat cristiana (Fts 2, 42ss i 4, 32-35), resposta institucional com a *servei de les taules* a les noves necessitats que van sorgint (Fts 6, 1-6). Càritas és **l'organització de l'amor** de comunió dotada d'instruments materials i organitzatius, però d'un amor que desborda fora dels límits de la *fraternitat cristiana* en el sentit del Sermó de la Muntanya: “*si estimau els qui us estimen, quina recompensa mereixen?*” (Mt 5, 43-46). És idò l'organització d'un amor que apunta als de fora amb la mirada de Déu que fa ploure i fa sortir el sol sobre justos i injusts. “*Càritas Diocesana és l'organisme oficial de l'Església de Menorca cridada a expressar l'amor gratuït de Déu pels més pobres. És una entitat creada per a promoure, orientar i coordinar l'acció caritativa i social de tota l'església*” (Memòria 2007)

En la memòria de 2007 hi trobam una gran **varietat d'accions** com: l'acció de base, els itineraris d'inserció i ocupació, l'atenció a la immigració, infància i joventut i gent gran; programes d'economia social; obres de cooperació internacional i desenvolupament; campanyes de sensibilització; cooperació amb altres entitats.

Podríem distingir dos moments importants en aquesta empresa:

a. **La percepció de la problemàtica**, com en la paràbola del bon samarità (Llc 10) resulta de l'atenció a la vorera, als marges on hi ha el ferit silenciós. Com es percep que un 18,7 % dels menorquins viuen per davall del nivell de la pobresa? Açò comporta un ordre de prioritats mental i vital (que no era la del sacerdot i el levita que passaren de llarg per l'altre costat). Es realitza a través de la *mirada compassiva* (L-King: no què *em* pot passar si m'atur sinó *què* li pot passar si no m'atur), és a dir, sensibilitat i l'atenció a les persones concretes amb qui convivim, completat tot açò i enriquit amb les anàlisis pertinents. Atenció posada a totes les dimensions de la persona (personal/social, material/espiritual...) i per tant a totes les pobreses o mancances.

b. **La resposta segons la necessitat** (“*quin pare donarà al seu fill una serp en tost del peix que li demana?* -Llc 11, 11-12): que es dóna des de la igualtat a través de l'acollida i de la forma d'acollir l'altre tot escoltant-lo sempre, amb capacitat tant de captar l'angoixa com de despertar la seva capacitat de discerniment en ordre a les prioritats, la informació-derivació cap als serveis establerts, la cooperació de forma que l'altre no sigui objecte de beneficència sinó subjecte de desenvolupament. La resposta anirà encaminada no a crear dependència sinó a promoure la igualtat de manera que “*allò que us sobra a vosaltres ha de compensar allò que les falta a ells, per tal que un dia, allò que els sobri a ells compensi el que us falti a vosaltres. Així s'arribarà a la igualtat*” (1Cor 8, 14-15)

III. CONCLUSIONS

Diu l'**Evangelí** que uns pares duïen els seus infants a Jesús perquè els imposés les mans, i eren renyats pels deixebles, cosa que motivà la *indignació de Jesús* i aquelles conegudes paraules: “*deixau que els infants vinguin a mi, no els ho impediui, perquè el Regne de Déu és dels qui són com ells*” (Mc 10, 13-14). I el cec de Jericó que

cridava des de la vorera era silenciada pel grup que envoltava Jesús: “*tothom el renyava perquè callés*” (Mc 10, 48) però Jesús obrí una porta en el rotlo perquè el cec del cec fos escoltat. Per tant:

a. Càritas ha de fer arribar al conjunt de l'Església el cec dels qui criden des de la vorera. I açò s'ha de complir en totes les expressions de la vida eclesial (formació, celebració -primeres comunions, casaments, funerals...-, organització, economia).

b. L'Església en el seu conjunt ha de proporcionar a Càritas tots aquells serveis que nodreixen la seva acció: la Paraula, l'Eucaristia, els altres sacraments, la pregària, l'acolliment mutu intra-comunitari.

Diu **l'Evangelí** que en la paràbola del gran convit el qui convidava no es donà per satisfet mentre quedava gent sense convidar; per açò donà l'ordre: “*surt de pressa per les places i els carrers de la ciutat i fes venir pobres, invàlids, cecs i coixos...; surt pels camins i pels horts i insisteix que véngui gent fins que s'ompli la casa*” (Llc 14, 21-23). Les convidades de Jesús no eren com les d'Herodes Antipes el qual, per celebrar el seu natalici (el *cumple*) va oferir un banquet als seus alts funcionaris, tribuns de l'exèrcit i personatges importants de Galilea (Mc 6, 21); la multiplicació dels pans i peixos s'estén a tota la gentada (Mc 6, 34-44). Per tant:

a. Sentir-se apòstols/misioners encarregats de fer arribar als exclosos la invitació, ja que els béns Déu els ha creat per a tots i han de ser compartits per tothom. D'aquesta forma l'Església exercirà com a “*sagrament universal de salvació*” (AG 1. 5.- LG 48)

b. En l'acció ser testimonis tot manifestant un nou estil de ser persona i de viure en comunió, una nova manera d'usar amb llibertat dels béns materials tot cercant primer de tot el Regne de Déu i la seva justícia.

D'aquesta manera Càritas influirà en el conjunt de les comunitats eclesials perquè siguin evangelitzadores en “*donar de Crist almenys el testimoniatge de la caritat i de la beneficència, i així preparar els camins del Senyor i fer-lo present d'alguna manera*” (AG 6). Diu també el Vaticà II (AG 12) que d'aquesta manera els cristians, en cooperació

amb tots els altres, contribuïran a ordenar rectament els afers econòmics i socials en vistes a crear millors condicions de vida i a enfortir la pau en el món.

PREGÀRIA EUCARÍSTICA (V-B)

O Déu, Pare ple de tendresa, donau-nos l'Esperit del vostre Fill, que és l'Esperit d'amor.

Feis que els qui rebem el Cos i la Sang del vostre Fill siguem una sola cosa en la fe i en l'amor, en comunió amb el vostre servent, el Papa Benet, i el nostre bisbe.

Obriu els nostres ulls a tots els sofriments humans, inspirau-nos sempre la paraula justa i adequada quan trobem germans tot sols i deseparats.

Donau-nos generositat i decisió per ajudar fraternalment els oprimits i indefensos. Que la vostra Església sigui testimoni de veritat i de llibertat, de justícia i de pau; que tothom hi pugui trobar l'esperança que no mor.

Pare, compadiu-vos dels nostres germans que han mort en la pau de Crist, i de tots els difunts la fe dels quals només vós heu conegut, i admeteu-los a fruit de la llum de la vostra mirada i de la plenitud de vida en la resurrecció.

I quan s'acabarà el nostre pelegrinatge per la terra, acolliu-nos en el vostre Regne on esperam saciar-nos tots junts de la vostra glòria per sempre més.

En unió amb la Verge Maria, Mare de Déu, amb els Apòstols i els màrtirs i amb tots els sants us alabam i glorificam per Jesucrist Senyor nostre.

Amén.

Càritas

Treballam per la justícia